

Kako učenici doživljavaju nastavni predmet „Digitalni svijet“ – glas djece kao putokaz za nastavu budućnosti

Ovaj rad pokušava dati odgovor na pitanje "Zašto je važno slušati učenike kada govorimo o digitalnom obrazovanju?" Kroz rezultate istraživanja prikazani su načini na koji učenici sagledavaju nastavni predmet Digitalni svijet

Kada je nastavni predmet Digitalni svijet uveden u osnovne škole Republike Srpske 2021. godine, otvorena su brojna pitanja: da li je djeci zaista potreban poseban predmet posvećen digitalnim kompetencijama, na koji način ga učenici prihvataju i da li ga doživljavaju kao koristan ili kao još jednu obavezu u školskom rasporedu? Upravo iz te potrebe – da se glas učenika čuje i uvaži – nastao je naučni rad „Stavovi učenika o nastavnom predmetu Digitalni svijet“.

Ovaj rad nije nastao iz teorijske radoznalosti, već iz svakodnevne školske prakse. Kao učitelj, svjedočim da učenici već u najranijem uzrastu žive u digitalnom okruženju. Oni koriste pametne telefone, tablete, aplikacije i internet, često i prije nego što u potpunosti razumiju mogućnosti, ali i rizike koje taj svijet nosi. Zato sam želio da provjerim: kako sami učenici doživljavaju predmet koji ih uvodi u taj svijet na pedagoški osmišljen način?

Istraživanje koje daje riječ učenicima

Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 1545 učenika trećih i četvrtih razreda iz svih regija Republike Srpske, što mu daje posebnu vrijednost i reprezentativnost. Učenici su anonimno iznosili svoje stavove o nastavnom predmetu Digitalni svijet, o njegovim prednostima i mogućim nedostacima, kao i o faktorima koji utiču na njihov odnos prema predmetu.

Posebno zanimljivim smatram činjenicu da su učenici bili spremni i sposobni da promišljaju o nastavi koju pohađaju. Njihovi odgovori pokazuju da djeca ne doživljavaju školu pasivno – naprotiv, ona jasno prepoznaju šta im je korisno, šta ih motiviše i šta im pomaže da bolje razumiju svijet u kojem odrastaju.

Šta su rezultati pokazali?

Jedan od ključnih nalaza istraživanja jeste da su stavovi učenika u cjelini usmjereni ka prednostima nastavnog predmeta Digitalni svijet. Učenici prepoznaju značaj ovog predmeta i doživljavaju ga kao

koristan i zanimljiv. Ovaj podatak je ohrabrujući, posebno ako uzmemo u obzir da se radi o relativno novom nastavnom predmetu čija implementacija još uvijek traje.

Interesantno je da ne postoje značajne razlike u stavovima učenika u odnosu na pol i razred. I dječaci i djevojčice, kao i učenici trećeg i četvrtog razreda, u sličnoj mjeri prepoznaju vrijednost predmeta. Ovo ukazuje da je Digitalni svijet predmet koji ima univerzalnu pedagošku vrijednost i koji odgovara potrebama djece različitih interesovanja i sposobnosti.

Sa druge strane, istraživanje je pokazalo da postoje značajne razlike u stavovima učenika u odnosu na njihov školski uspjeh iz ovog predmeta, kao i u odnosu na roditeljsku kontrolu upotrebe digitalnih uređaja. Učenici koji imaju bolji uspjeh i oni čiji roditelji aktivno prate i usmjeravaju njihovo korišćenje tehnologije, iskazuju pozitivnije stavove. Ovaj nalaz snažno ukazuje na to da digitalno obrazovanje nije samo zadatak škole, već i porodice.

Kako ovaj rad može pomoći nastavnoj praksi?

Posebnu vrijednost rada vidim u tome što on ne nudi kritiku radi kritike, već pedagoški optimizam. Učenici jasno poručuju da žele da uče o digitalnom svijetu, ali i da očekuju da se nastava stalno unapređuje, osavremenjuje i prilagođava njihovim potrebama i tehnološkom razvoju društva.

Kome mogu biti korisni rezultati?

- učiteljima i nastavnicima, kao smjernica za planiranje nastave,
- školama, kao podrška daljem unapređivanju uslova rada,
- donosiocima odluka, kao argument za kontinuirano ulaganje u digitalno obrazovanje,
- roditeljima, kao podsjetnik da je njihova uloga u digitalnom vaspitanju djece nezamjenljiva.

Pogled u budućnost

Digitalni svijet nije samo nastavni predmet, već je odraz stvarnosti u kojoj djeca odrastaju. Ovaj rad pokazuje da su učenici spremni da prihvate digitalno obrazovanje kao sastavni dio škole, ali i da od odraslih očekuju odgovornost, podršku i jasno usmjeravanje.

Vjerujem da slušanjem učeničkog glasa možemo graditi kvalitetniju školu i smislenije obrazovanje. Zato ovaj rad nije kraj, već početak jednog šireg dijaloga o tome kako da digitalne kompetencije postanu stvarna snaga, a ne samo formalni ishod nastave.

LINK: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17624583>

Tags

Istraživanje i stvaranje

Digitalna kompetencija

Digitalni svijet/Područje tehnike i informacionih tehnologija

Collections

Istraživanje

Autorski tekstovi